

РАДНИ ТЕКСТ АМАНДМАНА МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ НА УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Амандмани I до XXIV на Устав Републике Србије

Амандмани I до XXIV јесу саставни део Устава Републике Србије и ступају на снагу на дан када их Народна скупштина прогласи.

За спровођење амандмана I до XXIV на Устав Републике Србије доноси се уставни закон.

АМАНДМАН I

Надлежност

Народна скупштина:

1. доноси и мења Устав,
2. одлучује о промени границе Републике Србије,
3. расписује републички референдум,
4. потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања,
5. одлучује о рату и миру и проглашава ратно и ванредно стање,
6. надзире рад служби безбедности,
7. доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије,
8. даје претходну сагласност на статут аутономне покрајине,
9. усваја стратегију одбране,
10. усваја план развоја и просторни план,
11. усваја буџет и завршни рачун Републике Србије, на предлог Владе,
12. даје амнестију за кривична дела.

У оквиру својих изборних права, Народна скупштина:

1. бира Владу, надзире њен рад и одлучује о престанку мандата Владе и министара,
2. бира и разрешава судије Уставног суда,
3. бира и разрешава Врховног јавног тужиоца Србије, пет чланова Високог савета судства и пет чланова Високог савета тужилаца,
4. бира и разрешава гувернера Народне банке Србије и надзире његов рад,
5. бира и разрешава Заштитника грађана, и надзире његов рад,
6. бира и разрешава и друге функционере одређене законом.

Народна скупштина врши и друге послове одређене Уставом и законом.

Овим амандманом замењује се члан 99. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН II

Начин одлучивања у Народној скупштини

Народна скупштина доноси одлуке већином гласова народних посланика на седници на којој је присутна већина народних посланика.

Већином гласова свих народних посланика Народна скупштина:

1. даје амнестију за кривична дела,
2. проглашава и укида ванредно стање,
3. прописује мере одступања од људских и мањинских права у ратном и ванредном стању,
4. доноси закон којим Република Србија поверава аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе поједина питања из своје надлежности,
5. даје претходну сагласност на статут аутономне покрајине,
6. одлучује о Пословнику о свом раду,
7. укида имунитет народним посланицима, председнику Републике, члановима Владе и Заштитнику грађана,
8. усваја буџет и завршни рачун,
9. бира чланове Владе и одлучује о престанку мандата Владе и министара,
10. одлучује о одговору на интерпелацију,
11. бира судије Уставног суда и одлучује о њиховом разрешењу и престанку мандата,
12. бира и разрешава гувернера Народне банке Србије, Савет гувернера и Заштитника грађана,
13. врши и друге изборне надлежности Народне скупштине.

Већином гласова свих народних посланика Народна скупштина одлучује о законима којима се уређују:

1. референдум и народна иницијатива,
2. уживање индивидуалних и колективних права припадника националних мањина,
3. план развоја и просторни план,
4. јавно задуживање,
5. територија аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе,
6. закључивање и потврђивање међународних уговора,
7. друга питања одређена Уставом.

Већином од три петине гласова свих народних посланика Народна скупштина бира пет чланова Високог савета судства, Високог савета тужилаца и Врховног јавног тужиоца Србије, а ако тако не буду изабрани, у наредних десет дана бирају се већином од пет деветина гласова свих народних посланика, с којом се и разрешавају.

Овим амандманом замењује се члан 105. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН III

7. Судови

Начела о судовима

Судска власт припада судовима, као самосталним и независним државним органима.

Судска власт је јединствена на територији Републике Србије.

Судови се оснивају и укидају законом. Законом се уређују и врсте, надлежност подручја и поступак пред судовима.

Забрањено је оснивање преких, привремених или ванредних судова.

Судске одлуке доносе се у име народа.

Судску одлуку може преиспитивати само законом предвиђени суд у законом одређеном поступку.

Расправљање пред судом је јавно, а јавност се може ограничити само у складу са Уставом и законом.

Суд суди у већу, ако законом није предвиђено да суди судија појединац.

У суђењу могу да учествују и судије поротници, у складу са законом.

Овим амандманом замењује се члан 142. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН IV

Независност, сталност и непреместивост судија

Судија је независан и суди на основу Устава, потврђених међународних уговора, закона и других општих аката. Законом се уређује уједначавање судске праксе.

За судију у законом одређеним судовима који имају искључиво првостепену надлежност може бити изабрано само лице које је окончало посебну обуку у институцији за обуку у правосуђу основаној законом.

Судијска функција траје од избора за судију док судија не наврши радни век.

Пре тога судији престаје функција ако сам то затражи, ако постане трајно неспособан за судијску функцију или ако буде разрешен.

Судија се разрешава ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора или за кажњиво дело које га чини недостојним судијске функције, ако нестручно врши судијску функцију или ако му буде изречена дисциплинска мера престанка судијске функције.

Против одлуке о престанку функције судија и председник суда имају право на жалбу Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Судија не може бити против своје воље премештен у други суд, изузев код преуређења судског система, одлуком Високог савета судства.

Овим амандманом замењује се члан 143. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН V

Имунитет и неспојивост

Судија и судија поротник не могу бити позвани на одговорност за мишљење дато у судском поступку и за гласање при изрицању судске одлуке, изузев ако учине кривично дело.

Судија не може бити лишен слободе у поступку покренутом због кривичног дела учињеног у вршењу судијске функције без одобрења Високог савета судства.

Функција судије и председника суда је неспојива с другом јавном или приватном функцијом, законом одређеном делатношћу или послом или политичким деловањем.

Овим амандманом замењује се члан 144. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VI

Врховни суд Србије

Највиши суд у Републици Србији је Врховни суд Србије.

Врховни суд Србије обезбеђује јединствену примену закона од стране судова.

Овим амандманом замењује се члан 145. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VII

Председник Врховног суда Србије и председници судова

Председника Врховног суда Србије бира Високи савет судства, по прибављеном мишљењу опште седнице Врховног суда Србије, на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано за председника Врховног суда Србије.

Председнике осталих судова бира Високи савет судства, на пет година.

Овим амандманом замењује се члан 146. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН VIII

Високи савет судства

Надлежност Високог савета судства

Високи савет судства је самосталан и независан државни орган који јемчи самосталност и независност судова тако што одлучује о питањима положаја судија, председника судова и судија поротника одређеним Уставом и законом.

Високи савет судства бира и разрешава председника Врховног суда Србије и председнике осталих судова, бира судије и судије поротнике и одлучује о престанку њихове функције, прикупља статистичке податке од значаја за рад судија, вреднује рад судија и председника судова, одлучује о премештају и привременом упућивању судија, именује и разрешава чланове дисциплинских органа, одређује број судија и судија поротника, предлаже Влади средства за рад судова у питањима из његове надлежности и одлучује о другим питањима положаја судија, председника судова и судија поротника одређеним законом.

Дисциплински поступак и поступак разрешења судија и председника судова може покренути и министар надлежан за правосуђе.

Овим амандманом замењује се члан 147. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН IX

Састав Високог савета судства

Високи савет судства чини десет чланова: пет судија које бирају судије и пет истакнутих правника које бира Народна скупштина.

Народна скупштина бира пет чланова Високог савета судства на предлог надлежног одбора Народне скупштине после окончаног јавног конкурса гласовима три петине свих народних посланика, а ако тако не буду сви изабрани, преостали се у наредних десет дана бирају гласовима пет деветина свих народних посланика, иначе се изборни поступак после 15 дана понавља за онај број чланова који нису изабрани.

При избору судија у Високи савет судства води се рачуна о равномерној заступљености судова.

Председници судова не могу бити бирани у Високи савет судства.

Овим амандманом замењује се члан 148. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН X

Мандат чланова Високог савета судства

Члан Високог савета судства бира се на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано у Високи савет судства.

Мандат члана Високог савета судства престаје из разлога који се одређују законом и у законом предвиђеном поступку.

Овим амандманом замењује се члан 149. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XI

Председник Високог савета судства

Високи савет судства има председника.

Председник Високог савета судства бира се међу члановима савета који нису судије.

Председник Високог савета судства бира се на пет година.

Овим амандманом замењује се члан 150. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XII

Рад и одлучивање Високог савета судства

Високи савет судства доноси одлуке гласовима најмање шест чланова савета или гласовима најмање пет чланова савета међу којима је и глас председника Високог савета судства, на седници на којој је присутно најмање седам чланова савета.

Високи савет судства дужан је да своје одлуке образложи и јавно објави, а да одлуке о избору судија, председника судова, судија поротника и о престанку њихових функција, о премештају и привременом упућивању судија и о именовању и разрешењу чланова дисциплинских органа доноси на основу мерила која су утврђена у складу са законом и у законом уређеном поступку.

Овим амандманом замењује се члан 151. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIII

Имунитет чланова Високог савета судства

Чланови Високог савета судства не могу бити позвани на одговорност за дато мишљење и гласање при доношењу одлука у савету, изузев ако учине кривично дело.

Не могу бити лишени слободе у поступку покренутом због кривичног дела које су учинили као чланови Високог савета судства без одобрења савета.

Овим амандманом замењује се члан 152. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIV

8. Јавна тужилаштва

Положај

Јавно тужилаштво је самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и штити уставност и законитост, људска права и грађанске слободе.

Јавно тужилаштво врши своју надлежност на основу Устава, потврђених међународних уговора, закона и других општих аката.

Оснивање, организација и надлежност јавног тужилаштва уређују се законом.

Највише јавно тужилаштво у Републици Србији је Врховно јавно тужилаштво Србије.

Врховни јавни тужилац Србије врши надлежност јавног тужилаштва у оквиру права и дужности Републике Србије.

Овим амандманом замењује се члан 153. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XV

Одговорност

Врховни јавни тужилац Србије руководи Врховним јавним тужилашвом Србије и за рад јавног тужилаштва и свој рад одговара Народној скупштини.

Јавни тужиоци осталих јавних тужилаштва одговарају за рад јавног тужилаштва и за свој рад Врховном јавном тужиоцу Србије, а јавни тужиоци нижих јавних тужилаштва и јавним тужиоцима непосредно виших јавних тужилаштва.

Заменици јавних тужилаца одговарају за свој рад јавном тужиоцу.

Овим амандманом замењује се члан 154. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVI

Јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца

Функцију јавног тужилаштва врши јавни тужилац.

Заменик јавног тужиоца замењује јавног тужиоца при вршењу тужилачке функције и дужан је да поступа по његовим упутствима.

Овим амандманом замењује се члан 155. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVII

Избор Врховног јавног тужиоца Србије и јавних тужилаца

Врховног јавног тужиоца Србије бира Народна скупштина, на пет година, на предлог Високог савета тужилаца, после окончаног јавног конкурса, гласовима три петине свих народних посланика, а ако тако не буде изабран, он се у наредних десет дана бира гласовима пет деветина свих народних посланика, иначе се изборни поступак понавља после 15 дана.

Исто лице не може бити поново бирано за Врховног јавног тужиоца Србије.

Јавне тужиоце бира Високи савет тужилаца, на пет година.

Врховни јавни тужилац Србије и јавни тужиоци који буду разрешени остају на функцији заменика јавног тужиоца у јавном тужилаштву којим су руководили.

Против одлуке о престанку функције Врховни јавни тужилац Србије и јавни тужилац има право на жалбу Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Овим амандманом замењује се члан 156. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XVIII

Сталност функције заменика јавног тужиоца премештај и привремено упућивање заменика јавног тужиоца

Функција заменика јавног тужиоца траје од избора за заменика јавног тужиоца док заменик јавног тужиоца не наврши радни век.

Пре тога заменику јавног тужиоца престаје функција ако сам то затражи, ако постане трајно неспособан за функцију заменика јавног тужиоца или ако буде разрешен.

За заменика јавног тужиоца у најнижим јавним тужилаштвима може бити изабрано само лице које је окончало посебну обуку у институцији за обуку у правосуђу основаној законом.

Заменик јавног тужиоца се разрешава ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора или за кажњиво дело које га чини недостојним функције заменика јавног тужиоца, ако нестручно врши функцију заменика јавног тужиоца или ако му буде изречена дисциплинска мера престанка функције заменика јавног тужиоца.

Против одлуке о престанку функције заменик јавног тужиоца има право на жалбу Уставном суду, која искључује право на уставну жалбу.

Заменик јавног тужиоца може бити премештен или против своје воље привремено упућен у друго јавно тужилаштво одлуком Врховног јавног тужиоца Србије, у складу са законом.

Овим амандманом замењује се члан 157. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XIX

Имунитет и неспојивост

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца не може бити позван на одговорност за мишљење које је дао или одлуку коју је донео у вршењу тужилачке функције, изузев ако учини кривично дело.

Функција јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца је неспојива с другом јавном или приватном функцијом, законом одређеном делатношћу или послом или политичким деловањем.

Овим амандманом замењује се члан 158. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XX

Високи савет тужилаца

Надлежност Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца је самосталан државни орган који јемчи самосталност јавних тужилаштава тако што одлучује о питањима положаја јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца одређеним Уставом и законом.

Високи савет тужилаца бира и разрешава јавне тужиоце, бира заменике јавних тужилаца и одлучује о престанку њихове функције, предлаже Народној скупштини избор и разрешење Врховног јавног тужиоца Србије, вреднује рад јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, именује и разрешава чланове дисциплинских органа, подноси Народној скупштини годишњи извештај о раду јавних тужилаштава, предлаже Влади средства за рад јавних тужилаштава у питањима из његове надлежности и одлучује о другим питањима положаја Врховног јавног тужиоца Србије, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца одређеним законом.

Овим амандманом замењује се члан 159. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXI

Састав Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца чини једанаест чланова: четири заменика јавних тужилаца које бирају јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца, пет истакнутих правника које бира Народна скупштина, Врховни јавни тужилац Србије и министар надлежан за правосуђе.

Народна скупштина бира пет чланова Високог савета тужилаца на предлог надлежног одбора Народне скупштине после окончаног јавног конкурса гласовима три петине свих народних посланика, а ако тако не буду сви изабрани, преостали се у

наредних десет дана бирају гласовима пет деветина свих народних посланика, иначе се изборни поступак после 15 дана понавља за онај број чланова који нису изабрани.

При избору заменика јавних тужилаца у Високи савет тужилаца води се рачуна о равномерној заступљености јавних тужилаштава.

Јавни тужиоци не могу бити бирани у Високи савет тужилаца.

Овим амандманом замењује се члан 160. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXII

Мандат чланова Високог савета тужилаца и председник Високог савета тужилаца

Члан Високог савета тужилаца бира се на пет година.

Исто лице не може бити поново бирано у Високи савет тужилаца.

Мандат изабраног члана Високог савета тужилаца престаје из разлога који се одређују законом и у законом предвиђеном поступку.

Врховни јавни тужилац Србије јесте по службеној дужности председник Високог савета тужилаца.

Овим амандманом замењује се члан 161. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXIII

Рад и одлучивање Високог савета тужилаца

Високи савет тужилаца доноси одлуке гласовима најмање шест чланова савета на седници на којој је присутно најмање осам чланова савета.

Високи савет тужилаца дужан је да своје одлуке образложи и јавно објави, а да одлуке о избору јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и о престанку њихових функција, о предлагању избора и разрешења Врховног јавног тужиоца Србије и о именовању и разрешењу чланова дисциплинских органа доноси на основу мерила која су утврђена у складу са законом и у законом уређеном поступку.

Министар надлежан за правосуђе и Врховни јавни тужилац Србије могу покренути дисциплински поступак и поступак разрешења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, али не могу да учествују у дисциплинском поступку, нити у поступку разрешења ако су га покренули.

Овим амандманом замењује се члан 162. Устава Републике Србије.

АМАНДМАН XXIV

Имунитет чланова Високог савета тужилаца

Чланови Високог савета тужилаца не могу бити позвани на одговорност за дато мишљење и гласање при доношењу одлука у савету, изузев ако учине кривично дело.

Не могу бити лишени слободе у поступку покренутом због кривичног дела које су учинили као чланови Високог савета тужилаца без одобрења савета.

Овим амандманом замењује се члан 163. Устава Републике Србије и бришу чл. 164. и 165. Устава Републике Србије.

